

Infància Conciliació de l'horari de l'escola bressol amb el de la família

Reportatge



Unes criatures fotografiades un matí a la guarderia Quatre Vents, al Raval, fent activitats amb els educadors i jugant al pati ■ FRANCESC MELCION

Guarderia de 24 hores

FLEXIBLE • El centre Quatre Vents del Raval adapta els horaris a les necessitats de la mare **ORIGEN** • Va començar a obrir de nit fa vint anys per ocupar-se de les criatures de les prostitutes i les dones del món de l'espectacle **DONES SOLES** • Treballadors de restaurants i geriàtrics hi duen ara els fills

Sònia Pau
BARCELONA

A la guarderia Quatre Vents hi ha nens que hi esmorzen i hi dinen, altres que hi dinen i hi sopen, i fins i tot alguns que hi passen la nit. És una guarderia del Raval que està oberta les 24 hores del dia. I en algun moment, ara no, va donar servei 363 dies l'any. "Hi ha hagut anys que només hem tancat el dia de Nadal i per Cap d'Any. Ara tanquem tots els festius i diumenges, però el curs passat, com que teníem demanda, fins i tots els diumenges teníem obert", explica Lita Álvarez, directora del centre, que fa més de vint anys que veu evolucionar el Raval des de la seva feina amb les criatures i les famílies.

Quatre Vents va començar en un pis del carrer Salvador Seguí, una finca que ja és a terra. "Urbanísticament el barri ha canviat molt i socialment, fa vint anys arribaven immigrants d'Extremadura i Andalusia; i ara arriben de Sud-Amèrica, l'Europa de l'Est i l'Àfrica —relata—. Però no és tan diferent: vénen sense res i amb molts de fills".

La història de Quatre Vents podria ser una història més de les desenes d'entitats del Raval que treballen amb criatures, amb el valor afegit que el pas del temps ha acabat donant la raó al grup de persones que el 1987 van crear la fundació amb l'objectiu de cobrir les mancances dels infants en situació marginal durant els primers anys de la seva vida. Ja va néixer amb uns horaris poc comuns entre les guarderies i llars d'infants, precisament perquè es va pensar que el servei s'havia d'adaptar el màxim possible a les pe-

"Fa 20 anys venia gent d'Extremadura i ara és de Sud-amèrica, tots sense res i amb molts fills"

ticions de les dones que havien d'anar a treballar i no tenien ningú a qui deixar les criatures.

"Van començar cuidant sobretot els nens de les dones que es dedicaven a la prostitució o al món de l'espectacle i per això obriem durant la tarda i la nit. Després, per adaptar-nos encara més a les necessitats

vam convertir-nos en un servei de 24 hores", recorda Lita Álvarez, que abans de fundar Quatre Vents havia estat en una altra de les entitats del barri, el centre obert Joan Salvador Gavina.

Tapar un forat social

El Joan Salvador Gavina i els altres centres oberts del barri atenen els nens a partir dels 4 anys. Quatre Vents, en canvi, els atén des dels tres mesos fins als 4 anys. "Van comprovar que hi havia aquest buit i que les mares necessitaven horaris més adaptats a les seves necessitats i per això va sorgir Quatre Vents", afegeix. Si al principi eren mares que es dedicaven a la prostitució, ara hi deixen els nens les que treballen en residències geriàtriques o en restaurants, amb horaris que no encaixen amb una guarderia a l'ús. Un dels nens s'està a la guarderia de nou de la nit fins l'endemà a les quatre de la tarda, perquè la mare surt de casa a les cinc del matí per anar a treballar. Una nena s'hi està de dos quarts d'una del migdia a les onze de la nit.

Els horaris es pacten segons les necessitats de la mare, però s'han de complir estrictament. "Si pot ser

55 criatures passen al llarg del dia per la guarderia Quatre Vents. Es distribueixen en diferents franges segons la feina de la mare.

90 per cent de la canalla pertanyia fa quatre anys a famílies d'origen magribí. Ara la situació ha canviat molt: n'hi ha a parts iguals d'origen magribí, sud-americà i català.

—explica la directora—, és millor que el nen dormi a casa i només s'hi estan les 24 hores en casos puntuals, com ara l'hospitalització de la mare". De 9 del matí a 4 de la tarda el centre funciona com una escola bressol i a partir de les 4, com un casal. Només hi tenen accés les famílies que s'han quedat fora de les guarderies públiques i no se'n poden pagar una de privada. No paguen, però la mare ha de destinar dues hores a la setmana a estar-se amb la criatura a la guarderia o a assistir a xerrades sobre alimentació, higiene o com educar. "N'hi ha que amb aquestes experiències veuen que s'ho poden passar bé amb el nen. A més, les mares es coneixen i s'integren en un grup", explica Álvarez, dues qüestions molt importants per a una dona que no té un teixit familiar ni social al darrere.

Estan preparant les activitats per celebrar els vint anys de la fundació. El millor de les dues dècades? "El que han rebut els nens que hem tingut no ho haurien rebut si no fos per nosaltres". El pitjor? "El sistema de subvencions és kafkà. Mai sabem amb què comptem i no ens podem organitzar amb temps". ■